

Mirosława Szulc

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI REZERWATU ARCHEOLOGICZNEGO W GIECZU,
POW. ŚRODA WLKP. ZA LATA 1969 - 1970

Report on the activity of the Archaeological Reservation in Giecz, district of Środa for 1969/1970

Tätigkeitsbericht des Archäologischen Reservates in Giecz, Kreis Środa für die Jahre 1969/1970

Podstawową działalnością na terenie Rezerwatu Archeologicznego w Gieczu, w latach 1969/1970, było popularyzowanie archeologii i propagowanie ochrony zabytków archeologicznych.

W roku 1969 stałą wystawę w pawilonie muzealnym pt.: „Gród piastowski w Gieczu” oraz teren całego rezerwatu odwiedziło 6 800 osób, w tym 2 649 osób w wycieczkach. W roku 1970 zwiedzających było ogółem 6 949 osób, w tym 89 wycieczek. Największe nasilenie ruchu turystycznego przypadło na okres letni tzn. od maja do września. Wśród zwiedzających najliczniejszą grupę stanowiła młodzież szkolna, studencka oraz uczestnicy organizowanych na terenie Gieczu imprez turystycznych. Latem odwiedzały Giecz wędrownie obozy szkolne z całego kraju, między innymi z województwa białostockiego i szczecińskiego oraz grupy dzieci z kolonii letnich. Rezerwat Archeologiczny w Gieczu był również jednym z etapów dla rajdów, organizowanych przez PTTK, ZHP i ZSP.

Wśród zwiedzających nie brakło gości zagranicznych.

W formie uzupełnienia informacji po wystawie ogłoszono dla szczególnie zainteresowanych grup 37 pogadanek na następujące tematy: „Kultura życia we wczesnym średniowieczu”, „Historia grodu w Gieczu”, „Giecz w systemie grodów piastowskich”, „Życie w grodzie wczesnośredniowiecznym”, „Historia Gieczu”, „Ochrona zabytków archeologicznych”, „Stroje wczesnośredniowieczne”, „Polska wczesnośredniowieczna w świetle źródeł archeologicznych”.

Dla młodzieży okolicznych wsi, zbierającej się na wieczory klubowe w pomieszczeniach sąsiadujących z wystawą, zorganizowano krótkie prelekcje, połączone z wyświetlaniem, odpowiadających tematom przeżycy.

W ciągu roku 1970 odbyło się 6 tzw. „Wieczorów przy kominku” dla grup turystów, w czasie których ogłoszono pogadanki na tematy związane z archeologią. Między innymi w wyżej wymienionych im-

prezach wzięli udział uczestnicy VII Zjazdu Studentów Wydziału Matematyczno-Fizyczno-Chemicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, uczestnicy Obozu Wędrownego Liceum Ogólnokształcącego z Hajnówki, uczestnicy Obozu Wędrownego z Dzierżoniowa, uczestnicy Ogólnopolskiego Rajdu Przyjaźni PTTK, członkowie Klubu „Pieszko przez Wielkopolskę” z VI Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu oraz studenci I i II roku Wydziału Matematyczno-Fizyczno-Chemicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W ramach współpracy z Działem Naukowo-Oświatowym Muzeum Archeologicznego w Poznaniu zorganizowano trzy odczyty, wygłoszone przez pracowników Muzeum oraz urządzono seans filmowy o tematyce archeologicznej. Dnia 24 października 1969 roku dla uczestników odbywającego się w Poznaniu Międzynarodowego Sympozjum, zorganizowanego przez Towarzystwo Polsko-Czeskie Słowistów i Historyków, w którym wzięli udział wybitni specjaliści problematyki tworzenia się narodowości z Czech, Słowacji i Polski, mgr E. Naumowiczówna wygłosiła odczyt pt. „Historia grodu w Gieczu”. Po wygłoszeniu odczytu wywiązała się ożywiona dyskusja, dotycząca zagadnienia najazdu Brzetysława na Polskę i jego konsekwencji oraz założeń architektonicznych rotundy i palatium w Gieczu. 31 stycznia 1970 roku mgr S. Janasik wygłosił prelekcję pt. „Sztuka paleolityczna” i 16 maja 1970 roku prelekcję pt. „Teatr antyczny”, obie ilustrowane przezręczami. Obu prelekcji wysłuchało łącznie 61 osób. Ogółem na odczytach i pogadankach było obecnych 2 631 osób.

Dnia 8 lutego 1970 roku wyświetlono zestaw czterech filmów na temat archeologii śródziemnomorskiej, który oglądnęło 90 osób. W 1969 i 1970 r. kierowniczka Rezerwatu, poza swoją działalnością w Gieczu, współpracowała z Powiatowym Domem Kultury w Środzie Wlkp. i Zarządem Powiatowym Związku Młodzieży Wiejskiej, biorąc udział w poradach, organizowanych przez te instytucje w sprawach działalności klubów wiejskich. W roku 1969 w ramach współpracy z Wielkopolską Komisją Opieki nad Zabytkami PTTK mgr M. Kwiczala-Sojecka wygłosiła w Kostrzynie prelekcję o ochronie zabytków i wzięła udział w Zjeździe Społecznych Opiekunów Zabytków i wycieczce do Gołuchowa udzielając wyjaśnień na trasie objazdu.

Wspólnie z Działem Techniki Pałacu Kultury w Poznaniu zorganizowano pokaz modeli latających i pływających. W czerwcu 1970 roku odbył się w Gieczu przegląd muzycznych zespołów młodzieżowych pt. „Gitariada”, w której uczestniczyło 800 widzów.

W okresie sprawozdawczym, w hallu Muzeum urządzono gablotkę propagandową, w której umieszczono wydawnictwa naukowo-popularne wydane przez Muzeum Archeologiczne w Poznaniu oraz widokówki, tematycznie związane z obiektami znajdującymi się w Rezerwacie. Szczególną popularnością cieszył się przewodnik po wystawie: „Gród piastowski w Gieczu”.

W zakresie popularyzacji Rezerwatu Archeologicznego w Gieczu ukazał się w 1970 roku, w „Gazecie Poznańskiej” artykuł T. Pasikowskiego pt. „Na wałach nieistniejącego miasta” oraz dwa komunikaty w „Głosie Wielkopolskim” i w „Gazecie Poznańskiej”.

Z pobytu w pokojach gościnnych Rezerwatu korzystał znany dziennikarz i literat Janusz Roszko, zbierający materiały do książki na temat pradziejów Wielkopolski oraz Czesław Burdziński, opracowujący zagadnienie dawnych militariów.

W roku 1969 nastąpiła zmiana na stanowisku kierownika Rezerwatu Archeologicznego w Gieczu. Nowym Kierownikiem została mgr Michalina Kwiczala-Sojecka. Oprócz podstawowej działalności oświatowej, mającej na celu jak najszersze spopularyzowanie wiedzy o archeologii wśród okolicznej ludności, prowadzono również działalność kulturalną w miejscowym Klubie Rolnika „Piast”. Przyczyniło się to w znacznej mierze do wzrostu frekwencji zwiedzających rezerwat, jak też i do większego spopularyzowania spraw dotyczących ochrony zabytków archeologicznych wśród miejscowych rolników. Od nich otrzymano w darze topór żelazny, wykopany w korycie rzeki Moskawy i żarna kamienne, wyorane na polach na południe od wałów grodu.

Z prac konserwacyjnych w omawianym okresie oczyszczono przy pomocy środków chemicznych fundamenty kamienne palatium i rotundy. W roku 1969 zmieniono oświetlenie w sali wystawowej a w roku 1970 odmalowano okna w całym budynku, naprawiono zerwany przez wiatr odcinek dachu oraz dokonano innych drobniejszych napraw.